

**ESPURNES
BARROQUES**

MÚSICA I
EXPERIÈNCIES
AL TERRITORI
BARROC

Felipe II: Sol et Musica lucet omnibus

ENSEMBLE TUBOS Y PANDEROS

Diumenge 12 de juny del 2022, 11.30h.

Església de Santa Magdalena
VERGÓS GUERREJAT (ESTARÀS)

Valora'ns!

LA TEVA OPINIÓ ENS AJUDA A MILLORAR

Escaneja aquest codi QR
i valora els concerts
d'Espurnes Barroques!

Consulta la resta de programació
d'Espurnes Barroques a:

ESPURNESBARROQUES.CAT

SEBASTIÁN DE VIVANCO (c.1551-1622)

O quam suavis

Simile est regnum caelorum

BERNARDO CLAVIJO DEL CASTILLO (c. 1545-1626)

Tiento de segundo Tono por Gesolreut

ANTONI MARTÍN I COLL (1660-1724)

Los imposibles

Prado de San Gerónimo

Canarios

DIEGO ORTIZ (1510-1576)

Recercadas sobre O felice occhi miei de Jacques Arcadelt

TRADICIONAL

Folías (recopilació)

BARTOMEU CÀRCERES (fl. 1546)

Lleva't en l'albeta

MATEU FLETXA, EL VELL (1481-1553)

San Sabeya gugurumbé

ANÒNIM (Cançoner de Zuola)

Marizápalos

ANÒNIM (Cançoner d'Uppsala)

Soleta so yo açí

MATEO ROMERO (c.1575-1647)

Romerico florido

ANÒNIM (Cançoner d'Uppsala)

Yo me soy la morenica

NOTES AL PROGRAMA

Alegries cortesanes i alguna cosa més....

Des del temps dels Reis Catòlics, i ja plenament en temps de Carles V i Felip II, la música a les corts espanyoles (si és que es pot donar aquest qualificatiu geogràfic i culturalment tan poc precís i extens per parlar dels segles XV a XVII) va viure moments brillants al costat del poder polític i de la potència imperial, que va compartir amb l'àmbit eclesiàstic.

Les obres musicals que es podien escoltar a la cort tenien caràcter europeu, donada la fusió de músics de diferents orígens: castellans, catalans (com Mateu Fletxa o el més tardà Martí i Coll), gallecs, bascos, italians o francoflamencs (com Mateo Romero, nascut a Lieja com a Mathieu Rosmarin), que va tenir una gran presència a Madrid on va ser mestre de capella de Felip III. Els repertoris d'aquests autors eren ben compresos per la seva clara concepció estilística, desenvolupament de la polifonia, gestos musicals d'arrel popular estilitzats, instrumentació i temàtica.

Precisament un dels àmbits en el qual els espanyols van posar el seu segell més distintiu —a banda de la magnífica concepció de la polifonia de Guerrero, Morales i Victòria— va ser a les peces de teclat, sobretot les d'orgue, atesa la particular sonoritat i elements d'expressió que proposaven els instruments locals al costat de les que mostraven els de Flandes o el món germànic. Potser un dels noms transcendents en aquest àmbit va ser el d'Antonio de Cabezón (1510-1566), músic invident i uns dels millors organistes del seu temps, la música del qual —traslladada al piano— va posar els pilars que van ser rescatats en el canvi de segle XIX al XX per fonamentar part de la producció modernista, també enriquida amb el coneixement de Tomás Luis de Victoria i del posterior Domenico Scarlatti, contemporani del reussenc Antoni Martín i Coll, que ja al segle XVIII compilà centenars de peces anònimes a les seves *Flores de música*. Va ser aquest un procés de recuperació que va fer revivre músiques del passat en què compositors com Albéniz, Granados o Falla, amb l'orientació de Felip Pedrell, van posar els fonaments per als llenguatges de la modernitat.

En aquest moviment de recuperació i coneixement del passat oblidat —aquells temps imperials on el sol i la música lluien arreu— va ser important la feina de pioners de la musicologia, alguns dels quals van deixar fins i tot el seu nom als cançoners que van donar a conèixer en aquells anys del canvi de segle. Va ser notori l'anomenat *Cancionero de Barbieri* (Madrid, 1890), en què aquest reconegut compositor i erudit

va traduir a notació moderna la recopilació que va trobar als arxius del Palau Reial de Madrid (460 peces de finals del segle XV i començament del XVI).

Aquesta troballa va precedir la d'altres famosos cançoners, com el que Mitjana – deixeble de Pedrell– va recuperar a la biblioteca d'Uppsala, o com el que al Perú colonial va compilar al segle XVIII Fray Gregorio de Zuola. Al còdex d'Uppsala, editat originalment a Venècia el 1556, hi trobem diverses peces (la majoria en la forma de villancico) anònimes i també d'alguns compositors que s'escoltaran en aquest concert, com Bartomeu Càrceres, o fins i tot Juan del Encina.

El programa s'obre, tanmateix, amb músiques de Sebastián de Vivanco, que va seguir –igual que el seu contemporani Victòria– el camí del sacerdoci. Vivanco tingué una gran presència a Castilla, assolint la virtut de l'edició pròpia del seu *Liber Moctetorum*, editat el 1610, ja en temps de Felip III, d'incontestable afició musical. Aquesta és l'època en què trobem la figura de Bernardo Clavijo del Castillo (c.1545-1626), que va accedir a la càtedra a Salamanca cap al 1593 i del qual el breu i reconegut *Tiento del segundo tono* d'orgue va ser recuperat per Felip Pedrell en edició madrilenya.

Jorge de Persia

Musicòleg i professor

FITXA ARTÍSTICA

TUBOS Y PANDEROS

Miriam Trias, soprano

Ana Nicolás, percussió

Jaime González-Sierra, orgue i clavecí

Ramon Marqués, sacabutx

amb la col·laboració de Javier Artigas

TUBOS Y PANDEROS

El projecte «Tubos y panderos» format inicialment pel madrileny Jaime González-Sierra i la salmantina Ana Nicolás —inusual tant pel nom com per la formació, ja que la percussió dista molt de ser el primer instrument que es vincula amb l'orgue— busca trencar amb el concert tradicional d'aquest instrument.

Han tingut l'oportunitat de mostrar el seu projecte a diferents localitats de les Balears i Catalunya. La seva inquietud per conèixer el patrimoni musical que es va cultivar als seus llocs d'origen durant el Renaixement i el Barroc, els ha portat a treballar en arxius com el de la Catedral de Salamanca o el Palau Reial de Madrid.

En aquesta recerca de sonoritats passades, han trobat necessari ampliar l'elenc de músics, i actualment treballen amb la soprano Miriam Trias, la plasticitat del qual i coneixement del repertori permeten a l'oient imaginar com podia sonar el món musical religiós, sovint cantat per nens cantaires, sense abandonar el timbre de les veus blanques. També compten amb la participació de Ramon Marqués, intèrpret de sacabutx, que aporta la referència a les sonoritats instrumentals pròpies de les esglésies: els ministrils.

El repertori que acostumen a interpretar té un lligam estret amb la música dels segles XVI i XVII. Al programa es pot trobar música d'Antonio de Cabezón, Sebastián de Vivanco, mestre de capella de la Catedral de Salamanca a principi del segle XVII, o de noms menys coneguts com Bernardo Clavijo del Castillo. Així mateix, interpreten obres de les principals recopilacions de música del temps, com són el Cancionero Musical de Palacio, el Cançoner de Uppsala, o les Flores de Música de Martin i Coll.

Celler Comalats

<https://www.comalats.cat>

Formatges Veciana

<https://acrefa.cat/formatgers-artesans/formatges-veciana>

Restaurant El Cigronet

Instagram: @restaurant.el.cigronet

Amb el suport de:

Amb la col·laboració de:

Ajuntament de Manresa

Ajuntament de Solsona

Ajuntament de La Coma i La Pedra

Ajuntament de Pinell del Solsonès

Ajuntament de Sant Mateu de Bages

Ajuntament de Sant Martí Segúries

Ajuntament de Fonollosa

Ajuntament de Cardona

Ajuntament de Rier

Ajuntament de Sant Llorenç de Morunys

Ajuntament de Súria

Ajuntament de Guissonà

Ajuntament de Sant Guim de Freixenet

Ajuntament de Pujalt

Ajuntament d'Igualada

Ajuntament de Tora

Ajuntament d'Estarès

Ajuntament de Cervera

Ajuntament de Pinós

CONSELL COMARCAL DE LA SEGARRA

CONSELL COMARCAL DE TARRAGONA DEL SOLSONÈS

SOLSONÈS

ara lleida

grup alba

amical

AMPANS

ampar

Manresa 2022 Transforma

Fundació Turisme i Fires de Manresa

M!

GOBIERNO DE ESPAÑA

MINISTERIO DE CULTURA Y TURISMO

inaem

BISBAT DE SOLSONA

BISBAT DE VIC

COVA SANT IGNASI MANRESA

Jesuïtes Catalunya

IGUALADA CAPITAL DE LA CULTURA CATALANA 2022

FCACU

ÒMNIMUM

COSTERS DEL SEGRE

Pla de RAGES

aiE

es muc

JM Catalunya

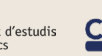
CONSELLERIA DE FONDS EUROPEUS I UNIVERSITAT I CULTURA

institut d'estudis balearics

CALAF GRUP

PORC DE PALOU

AIRA 700tòtic

OLIVA TORRAS

URCOTEX

SERTIC SA

Vila Vila

obres i serveis

DISTRIBUCIÓ DE GASOL

MAS

Amb l'ajut de:

Jordi Vilar Materials Bioconstructius · Farmàcia Planas · Gestoria Mas · Alapont · ACEC · Tèxtil Oliu · Òptica Jané · Remsa, SL Vidres Solsona · La Farga del Solsonès · Cardona Motors · Tallers Ballús · Koobin · Knauf · Constructora del Cardoner Excavacions Cots Codina · Constructora de Solsona · Fruits Taribó · Mengem Bages · Dasler, S. A · Farmàcia Òptica Casas Oli Migjorn · Espar Sala · perecuadrench / arquitectura · Picó Gràfics · Tegecom · Ganivets Pallarès · La Mare Cultural El Monegal · Hotel Sant Roc · Allotjaments rurals l'Era d'en Bella · Hotel Bremon · UrbiApartments · El Miracle Apartaments La Garriga de Castelladral · Ca la Rosita · Hotel Solsona Centre · Electrodomèstics Vilaseca · Conservatori Música Manresa ACEM · Antiga Casa Magí · Associació Joan Carles i Amat · Associació d'Amics de Vergós Guerrejat Associació Riubrogent · Associació Amics de Coaner · Amics de l'Orgue de St. Llorenç de Morunys

Productors:

Forn de Cabrianes · Cerveses La Pirata · Forn de pa Camps · Ca la Roseta · Forn Jorba · Celler Roc Falcon · Masia Tonicoll Casa Cavallera, Agroturisme i Agricultura ecològica · Restaurant El Cigronet · Xocolates Oro Vivo · Fleca de la Font · Pastoret Casa Dalmases · Xocolates Aynousé · Celler Collbaix · El Molí · Porc de Palou · Joviat · Oller del Mas · Aviram Maria · Cal Rosal Restaurant Molí de Boixeda · Parc de les Olors de Claret · Restaurant Casal de Castelltallat · Cafès Gener · Biolord Formatgeria Valette · Pastisseria Fidel · Oli Migjorn · Un pam de terra · Mel de Sant Guim · Comunitat boliviana d'Igualada Gebrat – Gelats i sorbets ecològics · Celler Grau i Grau · Restaurant Can Patoí · Selecte Wine Store · Celler El Miracle Formatgeria El Miracle · Restaurant El Miracle · Mel de Su · Comalats · Formatges Veciana · L'Antic Forn

Mitjans col·laboradors:

